

Almannavarnir Suðurnesja utan Grindavíkur

66. fundur

Árið 2023, er fundur haldinn í stjórn Almannavarna Suðurnesja utan Grindavíkur, miðvikudaginn 8. mars, kl. 11:00 í fundarsal Brunavarna Suðurnesja, Flugvöllum 33, 230 Reykjanesbæ.

Mætt eru: Magnús Stefánsson varaformaður, Úlfar Lúðvíksson, Birgir Örn Ólafsson, Guðlaugur H. Sigurjónsson, Jón Guðlaugsson, Fjölur Freyr Guðmundsson, Guðbergur Reynisson, Gunnar Schram og Berglind Kristinsdóttir sem jafnframt ritaði fundargerð.

Arnar Steinn Elísson, Gunnar Axel Axelsson og Kjartan Már Kjartansson boðuðu forföll.

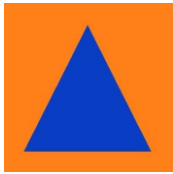
Varaformaður nefndarinnar setti fundinn og bauð fundarmenn velkomna.

Aðalefni fundarins var að fara yfir það ástand sem myndaðist 16. janúar 2023 þegar rafmagn fór af öllum Reykjaneskaganum með þeim afleiðingum að auk rafmagnsleysis fór heitt og kalt vatn víðast hvar ásamt síma- og netsambandi.

Gestir fundarins voru fulltrúar frá HS Veitum, HS Orku og Mílu.

1. *Birgir Örn Ólafsson, formaður bæjarráðs Sveitarfélagsins Voga greindi frá ástandi sem myndaðist í Vogum.*

Birgir fór yfir þær aðstæður sem sköpuðust í Sveitarfélaginu Vogum í janúar s.l. Það varð rafmagnslaust með sömu afleiðingum og almennt á Reykjanesi, hitaveitan virkaði ekki með tilheyrandi áhrifum, símasamband var stopult og fólk upplifði almenn óþægindi sem fylgja rafmagnsleysi. Einnig minnst á svokallaðan eyjarekstur sem virðist vera hannaður til þess eingöngu að taka við þegar meginflutningskerfið er tekið út handvirkt, þ.e. þegar unnið er að breytingum eða fyrirfram ákveðnum viðgerðum á meginflutningskerfinu en þyrfti að stilla sig sjálfvirkt með hliðsjón af raforkunotkun á svæðinu eða að það sé hægt að koma því í rekstur þegar það þarf. Engin stórtjón eða neyðartilvik komu upp í sveitarfélaginu sem betur fer. Sveitarfélagið hefur rætt um að skoða sína innviði m.t.t. slíkra atburða og ganga úr skugga um að þeir þættir í rekstrinum sem þurfa að virka í rafmagnsleysi geri það.

Almannavarnir Suðurnesja utan Grindavíkur

2. *Magnús Stefánsson bæjarstjóri í Suðurnesjabæ greinir frá ástandi sem myndaðist í Suðurnesjabæ.*

Magnús tók undir það sem fram kom í máli Birgis en sömu aðstæður komu upp í Suðurnesjabæ.

3. *Guðlaugur Helgi Sigurjónsson Sviðsstjóri Umhverfis- og framkvæmdarsviðs Reykjanesbæjar greinir frá ástandi sem myndaðist í Reykjanesbæ/Höfnum.*

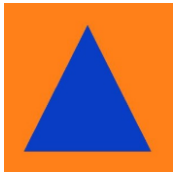
Tók undir það sem fram kom í máli Birgis og Magnúsar. Sagði að þetta atvik sýndi fram á mikilvægi afhendingaröryggis á rafmagni á svæðinu. Lagði áherslu á mikilvægi þess að síma og netsamband væri tryggt. Ef þetta rafmagnsleysi hefði komið þrem til fjórum dögum síðar hefðu sveitarfélögin verið í vondum málum þar sem farsímar eru mikið notaðir þegar þörf er á samskiptum t.d. í ófærð.

4. *Fulltrúar Landsnets – öryggi raforkukerfis. Gestir: Guðmundur Ingi Ásmundsson forstjóri og Halldór Halldórsson öryggisstjóri.*

Forstjóri Landsnets fór yfir stöðu málsins í stuttu máli og ítrekaði mikilvægi þess að Suðurnesjalínan yrði tvöfölduð. Halldór Halldórsson fór yfir kynningu fyrir hönd Landsnets.

Fram kom í kynningunni að sett hafði verið upp viðbragðsáætlun vegna jarðhræringa á Reykjanesi. Unnin var sviðsmyndagreining sem og hermanir vegna hraunrennslis miðað við sömu staðsetningu og var í fyrri eldgosum við Fagradalsfjall. Einnig voru unnar tillögur að hönnun fyrir varnargarða á Reykjanesi. Í máli Halldórs kom fram að hægt væri að nýta sér reynslu frá Hawai með tilliti til línumannvirkja. Fulltrúar Landsnets telja að jarðskjálftar hafa ekki áhrif á línur í lofti en hefði meiri áhrif á jarðstrengi þ.e.a.s. hraun og jarðskjálftar. Kom einnig fram að ef eldgos kæmi aftur á þeim stað sem það kom upp áður hefðum við mánuði til að bregðast við. Öðru gildir um ef gosis kæmi nær línunum eða einhver önnur vá myndi henda línurnar. Einnig kom fram að línulagnir í jörð kæmu illa út vegna hita frá hraunflæði og/eða jarðskjálfta.

Unnið er að úrbótum á tengivirkjum bæði á Fitjum og Njarðvíkurheiði. Farið var yfir það hversu langan tíma það tæki að koma upp dreifikerfi ef þannig aðstæður kæmu upp sbr. það sem gerðist á Dalvík. Unnið er m.a. að því að setja upp tvöfalt kerfi í tengivirkinu á Fitjum. Reynt var að setja upp eyjarekstur í ástandinu sem skapaðist á Reykjanesi í janúar sem tókst ekki en hlutaðeigandi aðilar hafa unnið að úrbótaferli. Birgir Örn Ólafsson gerði athugasemdir við glæru Landsnets

Almannavarnir Suðurnesja utan Grindavíkur

5. *HS – Orka. Gestir: Tómas Már Sigurðsson forstjóri og Kristinn Harðarson.*
Forstjóri HS Orku hafði stuttan inngang að málinu og ítrekaði mikilvægi þess að lokið yrði við Suðurnesjalínu 2. Hægt hefði verið að koma fyrir aðstæður sem þessar ef tvær línur væru tengdar Reykjanesskaganum.

Í máli Kristins kom fram að við bilum í eldingarvara fór rafmagn út af báðum orkuverunum. Ræst var lítil varaafsrafstöð til að koma helsta búnaði í gang. Ekki var hægt að keyra heitavatns framleiðslu né heldur kalda vatnið, vatnstankar héldu upp þrýstingi inn á hverfin. Fram kom í máli HS Orku að þessar aðstæður hefði ekki skapast ef línur inn á Suðurnesin hefðu verið tvær. Eyjarekstur var reyndur á þessum tíma en gekk ekki. Búið að setja af stað verkefni til að kaupa 3 varaafsstöðvar en því verkefni lýkur í þessari viku. Þannig er hægt að halda heitu og köldu vatni inn á svæðið.

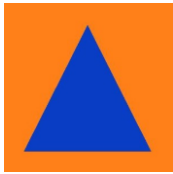
Tvennt ólíkt að keyra skipulagða eyju en það hefur verið gert áður. Það er hins vegar mjög ólíkt að grípa eyju í bilana ástandi. Ekki er alltaf augljóst hvernig hægt er að leysa þau verkefni þegar þau koma upp. Unnið hefur verið að koma af stað umbótaverkefni í samstarfi við Landsnet hvernig á að takast á við verkefni sem þetta en einnig er mikilvægt að tryggja samtal við stórnotendur þegar aðstæður sem þessar koma upp. Fram kom í máli HS Orku að varaafli hafi ekki verið viðunandi hjá fyrirtækinu á þessum tíma.

6. *HS – Veitur. Gestir: Páll Erland framkvæmdastjóri, Svanur Árnason og Egill Sigurðsson.*
Forstjóri fór yfir aðstæðurnar sem komu upp í janúar og samskipti á milli aðila sem koma að þessum málum, þ.e.a.s. HS orku og Landsnets. Tók undir mikilvægi þess að lokið yrði við Suðurnesjalínu 2.

Dreifikerfi HS veita er vel kortlagt og búið setja upp dísilvélar til þess að keyra kerfið í stuttan tíma.

Fram kom í máli HS Veitna að fara þyrfti að eftirfarandi aðgerðir:

- Þarf að flýta lagningu Suðurnesjalínu 2 (Landsnet)
- Eyjakeyrsla virkjana sé möguleg við brottfall Suðurnesjalínu (HS Orku)
- Yfirlit til yfir tiltækt varaafli (Almannavarnir, NSR, Orkustofnun)
- Taka ákvörðun um vara kaldavatnsöflun/vatnsbirgðir (HS Orka/ HS veita)
- Skoða möguleika á varaleið fyrir heitt vatn frá Krísuvík eða Reykjanesvirkjun (HS – orka).
- Tryggja þarf fjarskipti (Símafyrirtækin/Neyðarlínan v Tetra/StarLink)

Almannavarnir Suðurnesja utan Grindavíkur

7. *Rafmagnsbilun á Reykjanesi - Kynning frá Mílu. Gestir: Daði Sigurðsson og Gunnar Ingimarsson.*

Fulltrúi Mílu fór yfir nokkrar staðreyndir um fjaraskipti og varaafli. Öll öryggisfjaraskipti virkuðu (Tetra kerfið) í þessu aðstæðum sem sköpuðust í janúar. Fulltrúar Mílu bentu á að farsímakerfi væri ekki skilgreint sem öryggiskerfi og að netsamband (ljósleiðari) hafi verið uppi en fæst heimili séu með vararafl til að keyra netbeina.

Alls eru 21 sendar á svæðinu og er varaafli á nær öllum stöðum. Rafstöð er til staðar á Þorbirni og flugvallarsvæði á Keflavíkurflugvelli. Farsímasendur í Reykjanesbæ, að Hafnargötu 40 er með lengsta þolið í þéttbýlisstöðum á Suðurnesjum. Fram kom í máli þeirra að eftir því sem fleiri nota farsíma styttest tíminn á varaaflinu.

Grípa þurfti m.a. til þess að slökkva á 5G netinu. Míla hefur farið í úrbætur til að tryggja öryggi á sendum í Keflavík og Garði. Bætt var við rafgeymasetti í Garði. Verið sé að skoða að koma fyrir rafstöð fyrir húsnæði Hafnargötu 40 í Reykjanesbæ en það er háð leyfisveitingu.

8. *Önnur mál.*

Gestum þakkað fyrir góðar kynningar. Ljóst er þetta atvik hefur hreyft við öllum sem koma að þessum mikilvægu málum og verið sé að laga það sem fór úrskeiðis.

Almannavarnarnefnd Suðurnesja utan Grindavíkur tekur undir mikilvægi þess að framkvæmdir verði hafnar sem fyrst við Suðurnesjalínu 2 sem og að ríkisvaldið taki það til alvarlegrar athugunar að skilgreina farsímakerfið sem öryggiskerfi. Það kom skýrt fram á fundinum mikilvægi farsímakerfisisins allra viðbragðsaðila við vá og hve mikilvægt það er að tryggja afhendingaröryggi raforku á svæðinu.

Fleira ekki gert og fundi slitið kl. 12:50. Fundargerð verður send fundarmönnum til rafrænnar undirritunar.